

Tiyatro tenkidi :

«Mikadonun çöpleri» ve Skandal

Bir müddetten beri «Kent Oyuncuları»nda Melih Cevdet Anday'ın 2 bölümlük bir tiyatro piyesi oynanıyor: Mikadonun Çöpleri.

Bu ahlaksızlık örneği tem sil hakkında bir şey söylemeden önce vazayı hakkında bilgi verelim. Sovyetler Birliği İlimler Akademisi neşriyatından «Kratkoe Soobşenie» (Şarkiyat Enstitüsünün Kısa Haberleri) isimli derginin 1957 yılı 22 ci sayısının (36-44) sayfaları arasında «M. A. Babaev» imzalı ve «Harp Sonu Türk Edebiyatının Bazı Meseleleri» başlıklı makalede şöyle deniyor:

«Faşist Almanya ve emperyalist Japonya'nın Sovyetler Cumhuriyeti tarafından mağlup edilmeleri ve Balkanlarda Halk Cumhuriyetlerinin kurulmaları neticesinde Türkiye ileri demokrasi faaliyeti ve hareketi kuvvetlendi. Bu ileri fikri yayanlardan, Sabahattin Ali ile Nâzım Hikmet eski nesle mensup idiler. Rifat Ilgaz, İlhan Tarus, Suat Taşer, Melih Cevdet Anday, Orhan Veli, Orhan Kemal, Samim Kocagöz, Oktav Rifat ise daha genç nesile mensup idiler. Oktav Rifat ile Melih Cevdet gazete ve dergilerde çalışarak sanatkar formasyonunu olgunlaştırdılar. Bütün bu ileri fikir taraftarları kendi fikirlerini yaymak için şiir, hiciv, hikâve, roman gibi edebî janrlardan faydalandılar.» (1) İşte Rus basınının da Melih Cevdet'in de aralarında bulunduğu Türk Markistleri bu şekilde övülüyor, yaptıkları rezaletler meziyet olarak gösteriliyordu.

«Mikadonun Çöpleri» nin ihtiva ettiği edep, namus, fazilet dır sözler bundan 20 sene önce Şehir Tiyatrosunda oynanan «Düşman» isimli piyeste de tekrarlanmıştı. Bu piyes için o zaman üniversite gençliği ve Millî

Türk Talebe Birliği gerekli uyarıyı yapmıştı. Fakat bu arada «Bâb-ı Adı» basınından da çatlak sesler çıktı. Mesele Cumhuriyet gazetesinde (6 Nisan 1948 de) Burhan Felek, Düşman piyesi karşısında halkın, gençliğin, gösterdiği hassasiyeti doğru bulmadığını, hattâ ayıpladığını yazıyordu. (2) Vatan gazetesinde A. E. Yağman'ın

yor. Zehir aynı. Fakat değişik isimle piyasaya sürülmüş. Gay' dini, imânı, ahlâkı, aileyi, fazileti yıkmak ve kökünü kazımak.. İşte Mikadonun Çöpleri isimli rezaletten birkaç cümle:

«Namuslu erkekten bıktım.»

«Ezan sık sık okunmaya başladı bugünlerde galiba.»

«Her erkeğin karısından

vabını şimdilik söylemek imkânsız. Çünkü çoktan bu felâkete son verilmiş olmalıydı. Dini eserleri suçlamakta mahir olanlar daha ne dururlar? Bundaki hikmet bilinmez. Artık millet olarak gerekli reaksiyonu göstermeliyiz. Evimize çekilip, kapıları pencereleri kapayıp kilitledikten sonra «Bu kepa-zelik nedir yahu?» demekte fayda yoktur.

Komünizm bütün faaliyetleriyle içimizden bizi yıkmaya çalışıyor. Bizse gülerik seyrediyoruz, «Güleriz ağlanacak halimize» dememek el de değil. Piyas oynanırken kendinden geçen ve kahkaha ları ayyuka çıkan, sosyete züppesi kadınlar vardı. Diğerleri de tebesstümlelerini esirgeledi. Ve piyes bitince ayakta oyuncular alkışlandı. Bu ikinci bir felâket tablosuydu. Yazıklar olsun.

Bir zamanlar serseri ruhlu bir şaşkın: «Komünizm illettinin devasını İslâmiyetten beklemek, kızıl zehire karşı şifayı yeşil zehirde aramaktır.» demişti. Bu şaşkın Recep Peker'di.

«İslâmiyet, komünizmanın tahtakuruları D.D.T. den nasıl korkarsa öyle ürktüğü panzehir.» Devlet eczanelerinde aramıya muhtaç olmaksızın her Türk'ün sandığında bulunan bu panzehir olmasaydı, şimdi biz, Avrupa sedine taş taşımaya memur bir Kızıl Çin örnekçisi idik.» (3)

Sandıkları açıp bu panzehirle şaşkınları ve sapıkları ezmenin zamanı daha gelmedi mi beyler?..

(1-2) Türkiye'de Komünist Hareketleri (İ. Darende-İzmit)

(3) Türkiye'de Komünizma ve Köy Enstitüleri (N. F. Kızılkürk)

YAZAN :

İsmail Özkahraman
I. U. Orman Fakültesi

yetiştirmesi M. Falk Fenik ise (6 Nisan 1948) aile mefhumunu yıkmak isteyen sınırsız cinsi münasebeti açıktan açığa müdafaa eden bu piyes için «Faziletin Evâmiri Aşeresi» başlıklı bir yazı ile eğer edebî eserlere fazilet bahsinde de takdirmâne verilmiş olsa, buna en çok hak kazanacak eserin «Düşman» olacağını söylemekten çekinmedi. Şurasını da belirtelim ki, bu eserin tercüme edildiği yıl Millî Eğitimin başında Hasan Ali Yücel adlı adam vardı. Düşman piyesi ile Mikadonun Çöpleri arasındaki çok yakın irtibatı görmek için önce Düşman piyesinden bazı kısımları aynen verelim:

«Arzuladığımız kadını daima satın almak lâzımdır.» S. 32.

«Zaten evlenme vüzde doksan bir dolandırıcılıktır.» S. 34.

«Demek ki karınızın aşığı olmakla savgı gösterilmesi gereken hic bir duyguyu avak altına almadım.» S. 60

«Her tabiatte, her cinstede diş, erkeği gömer de övle ölü. Hem bunu tabii görmek lâzım. Çünkü erkek verir, diş alır.» S. 94.

Ve 20 sene sonra Kent Oyuncuların da oynanan Mikadonun Çöpleri isimli piyeste aynı taktik uygulan-

kaçma hakkı vardır.»

«Bir kadını teselli için en iyi yol cinsel ilişkidir.»

«Gel sevişelim.» (Kadın). Yabancı bir memleketeye gelmiş gibiyim. (Erkek). Kucağıma mı gelecektin? «Erkek» — Niçin kocandan nafaka dâvası açmıyorsun? (Kadın) — Ondan değil ki.»

«Meryem ana oyunu oynamakla bu iş olmaz.»

«Niye sevişmiyoruz? «Karı koca her akşam yazı tura atmalı. Yazı gelirse sevişmeli, tura gelirse konuşmalı» (Erkek) — Kız mısınız hamfendi? (Kadın) — Maalesef evet (Kadın) «Her mahallede be kâret izale merkezi açmalı. Bu aptallığa son vermeli. Kızlar olgunlaşınca buraya getirmeli.» «Bavağalımız için divecek yok. Ama erkekligi me söz yok. Çünkü denemedik.» «Orospunun en âdisi.» «Kutsal hiçbir şeye inanmıyorum.» «Bu suratı ben yaratmadım. Bundan dolayı mesuliyet kabul edemem.» «Herşey benden gizli oluyor. Ülkenin yönetimi Dünyanın yönetimi» «Kutsal kurumlar dan birini elimle geçirdim mi tamamdır.»

Bu sözlerden sonra piyes hakkında başka bir sev söylemeğe lüzum görmüyoruz.. Bu ahlaksızlığa ne zaman son verilecek? Bu sualin ce